

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 29 września 2021 r.

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o dowodach osobistych oraz niektórych innych
ustaw**

(druk nr 496)

I. Cel i przedmiot ustawy

Zasadniczym celem ustawy jest stworzenie podstawy prawnej dla wprowadzenia usług elektronicznych w obszarze spraw obywatelskich przy wykorzystaniu rejestrów administrowanych przez ministra właściwego do spraw informatyzacji oraz pieczęci elektronicznej, dostępnych po uwierzytelnieniu obywatela.

W związku z powyższym przyjęte rozwiązania przewidują, że pobieranie określonych informacji oraz zaświadczeń będzie się odbywało przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, po uwierzytelnieniu w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, zwanej dalej „usługą elektroniczną”. Informacje i zaświadczenia pozyskane przy użyciu usługi elektronicznej będą opatrywane zaawansowaną pieczęcią elektroniczną ministra właściwego do spraw informatyzacji opartą na kwalifikowanym certyfikacie pieczęci elektronicznej. Korzystanie z tych usług będzie wolne od opłat.

W celu realizacji powyższego dokonano nowelizacji ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych, która polega w szczególności na wprowadzeniu usługi elektronicznej umożliwiającej osobie, której dane są przetwarzane w Rejestrze Dowodów Osobistych, pobranie informacji o odbiorcach, którym jej dane osobowe lub dane osobowe jej dziecka zostały udostępnione z tego rejestru.

Analogicznie zmiany wprowadzone w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności umożliwią rejestrację zameldowania, wymeldowania stałego i czasowego oraz wyjazdu i powrotu z wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej przy użyciu usługi elektronicznej.

Ponadto osoba, której dane są przetwarzane w rejestrze PESEL, będzie miała możliwość:

- 1) wglądu do rejestru w zakresie danych jej dotyczących lub danych dotyczących dziecka pozostającego pod jej władzą rodzicielską przy użyciu usługi elektronicznej. Wgląd do rejestru w zakresie danych dotyczących dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską danej osoby będzie możliwy, jeżeli w rejestrze PESEL przy danych dziecka zamieszczono numer PESEL tego z rodziców, które dokonuje wglądu,
- 2) pobrania z rejestru PESEL zaświadczenia zawierającego pełny lub częściowy odpis danych przetwarzanych w rejestrze PESEL jej dotyczących lub danych dotyczących dziecka pozostającego pod jej władzą rodzicielską
– przy użyciu usługi elektronicznej.

Podobnie nowelizacja ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego przewiduje, że osoba, której akt dotyczy, jej małżonek, dzieci oraz rodzice będą mogli złożyć wniosek o wydanie z rejestru stanu cywilnego odpisu zupełnego lub odpisu skróconego aktu stanu cywilnego dotyczącego tej osoby lub pobrać zaświadczenie o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby – przy użyciu usługi elektronicznej.

W związku z wprowadzeniem nowych usług elektronicznych konieczna jest także zmiana ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, która polega na rozszerzeniu katalogu podmiotów uprawnionych do wielokrotnego i nieograniczonego wyszukiwania danych w księgach wieczystych o ministra właściwego do spraw informatyzacji.

Ponadto ustawa przewiduje, że maksymalny limit wydatków budżetu państwa będący jej skutkiem finansowym w 2022 r wyniesie 840 345,89 zł.

Ustawa ma wejść w życie z dniem 14 stycznia 2022 r., z wyjątkiem:

- 1) między innymi przepisów, które umożliwiają dokonywanie wymeldowania przy użyciu usługi elektronicznej. Przepisy te mają wejść w życie z dniem 3 marca 2022 r.;

- 2) przepisów, które umożliwiają między innymi wgląd do rejestru PESEL, pobieranie zaświadczeń dotyczących stanu cywilnego przy użyciu usługi elektronicznej. Przepisy te mają wejść w życie z dniem 2 czerwca 2022 r.;
- 3) przepisów, które umożliwiają dokonanie zameldowania przy użyciu usługi elektronicznej. Przepisy te mają wejść w życie z dniem 1 września 2022 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy o zmianie ustawy o dowodach osobistych, ustawy o ewidencji ludności, ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 1399) pochodził z przedłożenia rządowego.

Marszałek Sejmu skierowała projekt do Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii do pierwszego czytania. Komisja przeprowadziła pierwsze czytanie oraz rozpatrzyła projekt ustawy na posiedzeniu w dniu 10 sierpnia 2021 r. i wniosła o jego uchwalenie w kształcenie zaproponowanym w sprawozdaniu (druk nr 1480). Komisja wprowadziła poprawki o charakterze legislacyjnym (między innymi zmieniony został tytuł ustawy), nie zmieniając meritum przedłożenia.

Podczas drugiego czytania na posiedzeniu Sejmu w dniu 15 września 2021 r. została zgłoszona poprawka, która miała na celu usunięcie niespójności w zakresie terminu wejścia w życie przepisów dotyczących udostępniania z Rejestru Dowodów Osobistych danych w trybie ograniczonej teletransmisji danych. Poprawka uzyskała poparcie.

Sejm uchwalił ustawę na 37. posiedzeniu w dniu 17 września 2021 r.

Za przyjęciem ustawy opowiedziało się 433 posłów, przy braku głosów przeciw, 9 posłów wstrzymało się od głosu.

IV. Uwagi szczegółowe

Ustawa nie budzi zasadniczych wątpliwości legislacyjnych. Niemniej jednak mając na względzie poprawność oraz legislacyjną jakość tworzonego prawa, należy zwrócić uwagę na następujące kwestie:

1) art. 1 pkt 3, art. 63a ust. 7 – w myśl tego przepisu pobranie informacji, o których mowa w ust. 1, nie obejmuje faktu ujawnienia danych organom, o których mowa w art. 66 ust. 3 pkt 2, 3, 3b–5, **8–10 i 11**.

Należy zauważyć, że przy formułowaniu odesłań w zakresie oznaczania jednostek redakcyjnych ustawy, jeżeli powoływane są więcej niż dwa punkty bezpośrednio po sobie występujące, to pomiędzy pierwszym a ostatnim z powołanych punktów należy zastosować łącznik. Reguła ta powinna być uwzględniona w przytoczonym przepisie, ponieważ punkty od 8 do 11 występują w tym odesłaniu bezpośrednio po sobie.

Propozycja poprawki:

– art. 1 w pkt 3, w ust. 7 wyrazy „8–10 i 11” zastępuje się wyrazami „ i 8–11”;

2) art. 1 pkt 5 lit. a – zgodnie z art. 68 ust. 3 udostępnianie danych w trybie ograniczonej teletransmisji danych odbywa się na podstawie decyzji ministra właściwego do spraw informatyzacji wydanej na jednorazowy wniosek złożony przez uprawniony podmiot na piśmie lub w postaci elektronicznej opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym **lub podpisem osobistym**. Z uwagi na to, że dokument w postaci elektronicznej może być opatrzony tylko jednym z trzech rodzajów podpisu elektronicznego należy spójnik „lub” zastąpić spójnikiem „albo”. Ponadto propozycja takiej zmiany jest spójna z innymi przepisami ustawy o dowodach osobistych oraz ustawy o ewidencji ludności w tym zakresie.

Propozycja poprawki:

– w art. 1 w pkt 5 w lit. a, w ust. 3 oraz w art. 3 w pkt 11 w lit. a, w ust. 1 wyrazy „lub podpisem osobistym” zastępuje się wyrazami „albo podpisem osobistym”;

3) w art. 3 – nowelizacja ustawy o ewidencji ludności – ustawodawca w analogicznych przepisach posługuje się różną liczbą w odniesieniu do wyrazu „zaświadczenie” (art. 3 pkt 3, ust. 7 i 8 – liczba mnoga natomiast w art. 3 pkt 6 lit. c, ust. 5 i 9 – liczba pojedyncza). Wydaje się zasadnym ujednoczenie tych przepisów poprzez użycie wyrazu „zaświadczenie” w liczbie pojedynczej.

Propozycja poprawki:

– w art. 3 w pkt 3, w ust. 7 i 8 wyraz „Zaświadczenia” zastępuje się wyrazem „Zaświadczenie” oraz wyraz „są” zastępuje się wyrazem „jest”;

4) art. 3 pkt 11 lit. b, ust. 1a – zgodnie z tym przepisem w przypadku złożenia wniosku na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej podmiot dołącza dokumenty elektroniczne potwierdzające spełnienie warunków, o których mowa w art. 48 ust. 1 **pkt 1–3**. Art. 48

w ust. 1 zawiera jedynie punkty od 1 do 3, a zatem ustawodawca odsyła do postanowień całego ust. 1 i związku z tym nie należy wskazywać zawartych w tym ustępie punktów – analogicznie jak w pkt 12 i 13.

Propozycja poprawki:

– w art. 3 w pkt 11 w lit. b, w ust. 1a skreśla się wyrazy „pkt 1–3”.

Danuta Drypa

Główny legislator